

INTERVIEW 'Mensen lopen te lang rond met problemen'

Chirurg haalt anus uit de taboesfeer

Ze werkt bij het expertisecentrum voor vrouwenzorg Curilion in Haarlem, maar dan 'aan de andere kant'. Vera Rempe heeft zich namelijk gespecialiseerd op de anus. Een gebied dat ze uit de taboesfeer wil halen, als het kan met een beetje humor.

Jacob van der Meulen
j.van.der.meulen@mediahuis.nl

Haarlem ■ Op haar visitekaartje staat chirurg-proctoloog, een specialist die zich bezighoudt met aandoeningen aan de anus en het gebied eromheen. Een gebied waar we het liever niet over hebben, ook al heeft een op de vijf mensen daar klachten. Vaak lopen ze er jarenlang mee rond voordat ze met het schaamrood op de kaken aankloppen bij de geneeskunde. Terwijl er vaak snel en zonder grote ingrepen iets aan valt te doen, vertelt Rempe.

Magisch

Tja, hoe kom je nu als jonge chirurg terecht in dit gebied, terwijl je ook als levensreddende held aan de operatietafel kunt staan? Daar zit een verhaal achter.

Tijdens haar studie geneeskunde lagen wat Vera Rempe betreft de wegen naar alle specialismen nog open. „Ik zag me wel als kinderarts of als gynaecoloog of internist. Maar toen gebeurde tijdens mijn co-schap bij de chirurgie iets heel bijzonders. Ik assisteerde op de operatiekamer, hield de haakjes vast en depte de wonden. Ik keek

in het lichaam en woonde twee operaties bij waarbij ik dacht: ik word chirurg. Het ging om een levertransplantatie en een operatie aan een halsslagader. Het was magisch om te zien hoe de chirurg als kunstenaar het lichaam repareerde in een hecht samenwerkend team.”

Rempe ging eerst aan de slag als basisarts op de intensive care, waar ze veel leerde over het grensgebied van het leven en de dood. En de wijze waarop je daarover moet praten met familieleden, aangezien de hoofdpersoon vaak niet bij kennis is of te ziek. „Daar heb ik leren uitleggen. Een vertaalslag maken van al die techniek en lichaamswaarden naar de betekenis ervan voor de mens. Ik tekende bijvoorbeeld de anatomie van het lichaam en legde uit waarom iemand een maagsonde kreeg, of iemand het zou overleven of niet of waarom iemand voor de veertiende keer moest worden geopereerd. Ik merkte dat patiënten en familieleden vaak angstig en verdrietig waren, maar dat ze dit uiten via boosheid en teleurstelling. Dat zijn wel dezelfde gevoelens. Dat moet je als dokter weten.”

Begrijpen

Haar opleiding tot chirurg stond zes jaar lang vooral in het teken

„Als je de schroom hebt overwonnen, blijkt de aandoening meestal eenvoudig op te lossen

van het ontwikkelen van technische vaardigheden. „Hoe word je de beste en red je de meeste levens zonder complicaties. Ik was dankbaar om chirurg te zijn en met mijn handen te werken. Maar steeds meer overheerste mijn behoefte om het mensen uit te leggen, zodat ze begrijpen wat wij als artsen doen of juist niet doen. Om op die manier de angst en boosheid weg te nemen en behandelingen succesvoller te maken. Ik had wat dat betreft ook een ander specialisme kunnen kiezen, maar in het verlengde ervan koos ik voor een gebied waar een taboesfeer op rust: de anus.”

Hoewel het kleine gebied qua lichaamstechnieken ontzettend fascinerend is, bestaat er nog maar weinig literatuur die uitleg geeft. Omdat mensen met hun problemen in en rond de anus lang niet altijd naar de dokter stappen, is er namelijk weinig wetenschappelijk onderzoek gedaan. Rempe: „Verder kun je het zelf niet goed zien en kijk je niet graag naar die plaatjes. Je praat er ook niet snel over met de buurvrouw. Dan is het ontzettend leuk om mensen uit te leggen hoe allerlei onderdelen in het gebied samenwerken en daarmee te helpen beter met hun problemen om te gaan. Want als je de schroom hebt overwonnen, blijkt de aandoening meestal eenvoudig op te lossen.”

Ze doet nu waar ze in gelooft en

Vera Rempe.

haalt de schouders op naar schamperende collega's, omdat ze nu een 'ontzettend gave baan' heeft. „Ik red geen levens op de intensive care of de operatiekamer. Ik red het dagelijks leven. Ik help mee aan het goed functioneren van mensen en dat ze niet dagelijks worden geconfronteerd met pijn en schaamte.”

Proctoloog

Vera Rempe werd geraakt door de aanpak van de initiatiefnemer van vrouwenexpertisecentrum Curilion in Haarlem, gynaecologe Manon Kerkhof. „Ik wist dat ze een proctoloog zochten. We hebben dezelfde attitude: de zorg op taboegebieden toegankelijk maken. Wat dat betreft werken we allebei binnen een oppervlakte van enkele centimeters aan ongemakken die vaak

Vera Rempe heeft een ontzettend 'gave baan'. Ze voorkomt dat mensen dagelijks worden geconfronteerd met pijn en schaamte

„Je kunt het zelf niet goed zien en je kijkt niet graag naar die plaatjes

niet bij naam genoemd worden. We willen geen taboes doorbreken en met een bulldozer over blokkades rijden, maar goed uitleg geven over de werking van het gebied.” Negentig procent van de bezoekers van haar spreekuur loopt al langer dan een jaar met klachten

rond. De meesten denken dat ze geopereerd moeten worden. Rempe: „Terwijl ik bij 95 procent van mijn patiënten, ook al hebben ze al heel lang klachten, het meeste succes haal door niet te opereren. Onderzoek doen, uitleggen wat er aan de hand is, informeren wat ze er zelf aan kunnen doen. In de helft van de gevallen schrijf ik medicatie voor of verwijfs door naar een fysiotherapeut.”

Als er bloed in de ontlasting aanwezig is, wordt vervolgens bij rond de vijf procent van de onderzochte gevallen kanker ontdekt. Het feit dat veel mensen toch lang rond blijven lopen met klachten, is ook om die reden verontrustend. Rempe: „We kunnen er zo snel achter komen en behandelen. Ga naar de huisarts en de specialist. Er is vaak prima wat aan te doen.”

FOTO'S UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

Belangrijke tip voor de anus: relax

Veruit de meeste klachten over het gebied van de anus betreffen pijn, bloedverlies en uitstulpingen. Een op de vijf mensen heeft er last van. De oorzaak ligt veelal bij te veel geweld uitoefenen op de bekkenbodem- en sluitspier, oftewel persen. Dat persen gebeurt niet alleen bij toiletgang maar ook bij intensieve sporten als bijvoorbeeld gewichtheffen. Bij bevallingen kan intensief persen tot problemen rond de anus leiden. Maar zelfs gewoon

praten kan dit veroorzaken. In feite werkt spierspanning van boven naar beneden uiteindelijk door tot de bekkenbodem- en sluitspier. Stress en zware lichamelijke inspanningen versterken dat proces.

Vera Rempe: „Wat dat betreft ben ik in mijn behandeling vooral een gedragstherapeut. Mensen denken bij pijn, bloedverlies en uitstulpingen dat dit gevaarlijk is en gerepareerd moet worden. Een juist gebruik van spieren, met aanspannen en ontspannen,

helpt al veel problemen uit de wereld.

Mijn werk kan dan ook niet bestaan zonder gespecialiseerde bekkenfysiotherapeuten die mensen daarmee helpen. In een maatschappij waar stress in onze cultuur zit, spannen de stem de kaakspieren, tot middenrif, bekkenbodem en sluitspier aan. Dat zie je bijvoorbeeld bij al die meester en juffen die zo lang van achter hun beeldscherm les hebben moeten geven en niet ontspannen wandelen door de klas.”

Declaratie

Behandelcentrum Curilion levert zorg maar sluit geen contracten af met zorgverzekeraars, om de onafhankelijkheid te bewaren. Alle verzekeraars vergoeden in ieder geval het grootste deel van de behandeling. Patiënten dienen daarvoor bij de verzekeraar een declaratie in te dienen. Een eventueel resterende deel moet dan zelf betaald worden. Curilion stelt door efficiënte zorg zonder wachtlijsten een kostenbesparing in de gezondheidszorg te kunnen leveren. Rempe: „We doen niet aan onnodige behandelingen. Vaak zie ik de mensen twee tot drie keer. Ik stel een diagnose, maak een behandelingsplan en doe een controle. Meestal is het probleem dan opgelost.”

De uitleg.